

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

DUH GOSPODNI
NA MENI JE

SIJEČANJ

Ned 26. **TREĆA NEDJELJA KROZ
GODINU**

Pon. 27. Angela Merici; Pribislav

Uto. 28. Toma Akvinski; Tomislav

Sri. 29. Valerije; Konstancije; Zdeslav

Čet. 30. Hijacinte; Martina; Gordana

Pet. 31. Ivan Bosco; Marcela; Vanja

Sub. 1. Brigita; Miroslav; Sever

Naslovnica: Odilon Redon, *Krist*

Slika preuzeta s: <https://www.wikiart.org>

mihael

4/2025.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandžela
MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XIX. (2025.), broj 4 (633);
treća nedjelja kroz godinu, 26. siječnja 2025.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712,
85 682;, e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82
805;, e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

„Danas se ispunilo ovo Pismo“ 3

SLUŽBA RIJEČI

TREĆA NEDJELJA KROZ
GODINU

ČITANJA

Danas se ispunilo ovo Pismo 4

HOMILIJA

Čitati Sveto pismo
znači primati savjet od Isusa 8

KATEHEZA

Čitanje svetoga evanđelja po Luki 10

S Vjetrom u kosi 12

Što Biblija kaže o
Duhu Božjem i Duhu Svetom? 14

MEDITACIJA

Osloniti se na Duha Svetoga 17

KATEHEZA

Duh Sveti i
njegovo djelovanje u Crkvi 18

Mali vjeronaučni leksikon 21

Iz Katekizma Katoličke crkve
Sveto pismo 22

MEDITACIJA

SPOMENDAN

Toma Akvinski 26

NAŠI POKOJNI 28

„Danas se ispunilo ovo Pismo“

Slavimo Nedjelju Božje riječi, pa je posebna prigoda razmisliti o svome odnosu prema Svetom pismu i nedjeljnim navještajima Evanđelja.

Sveto pismo ne navodi samo Božje riječi, nego donosi opis Božjih postupaka i djelovanja. Tako je i danas. U središtu današnjeg evanđeoskog teksta je opis Isusova postupka u sinagogi u Nazaretu.

Valja ponajprije primijetiti da Isus nije zauzeo mjesto u zadnjem redu pored vrata ili u kutu sinagoge, nego je istupio pred zajednicu i uključio se u bogoslužje. Preuzeo je aktivnu ulogu odraslog vjernika. Ustao je i prišao posebnom mjestu odakle se čita Božja riječ. Isus čita Božju riječ na takav način da je privukao pozornost čitave zajednice. Oči svijuju u sinagogi bijahu uprte u njega. Nakon čitanja je sjeo i izgovorio homiliju. Propovijedao je tako da su slušatelji povlačivali i divili se milini njegove riječi.

Danas, na Nedjelju Božje riječi, ovaj Isusov postupak poziva i nas da uzmemo aktivnu ulogu u bogoslužju kao čitači Božje riječi. Važno je da se za tu službu dobro pripremimo i Božju riječ jasno proglasimo okupljenoj zajednici. Također je važno da i kao slušatelji budemo aktivni. Razumijevanje ovisi o našoj volji čuti i razumjeti pročitano. Božja riječ treba odjeknuti u našim ušima i u našim srcima.

Današnji Isusov postupak poruka je i propovjednicima. Homilija je plod odjeka Božje riječi u životu i iskustvu vjere propovjednika. Međutim, može biti propovjednik najučćeniji i najiskusniji poznavatelj Božje riječi, ali ako zajednica nije živo zainteresirana za slušanje, propovjed neće postići nekih posebnih učinaka. Ako je zajednica zainteresirana tada ni propovjednik s govornom manom neće smetati da se Božja riječ razglasi i pretvori u pravilo svakodnevnog života vjernika.

Molimo danas za obilje plodova čitanja i slušanja Božje riječi. Neka Gospodin danas na Nedjelju Božje riječi i nama zagrije srce da radosno čitamo Pisma, razumijemo Božju pouku i u svome je životu provedemo.

dr. Đurica Pardon, <https://www.vaticannews.va>

Nedjelja Božje riječi

U Vatikanu je 30. rujna 2019. objavljeno apostolsko pismo u obliku motu propria „Aperuit illis“ kojim Papa određuje da „Treća nedjelja kroz godinu bude posvećena slavljenju, razmišljanju i širenju Božje riječi“.

Naslov dokumenta „Aperuit illis“ dolazi od teksta iz Lukina Evanđelja „Tada im otvori pamet da razumiju Pisma“ (24, 45). Objavljen je na liturgijski spomen svetoga Jeronima, na početku 1600. obljetnice smrti glasovitog prevoditelja Biblije na latinski koji je govorio: „Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista“.

Prvo čitanje: Neh 8, 2-4a.5-6.8-10

Čitahu iz knjige Božjeg zakona i razlagahu da narod može razumjeti.

Čitanje Knjige Nehemijine

U one dane: Svećenik Ezra donese Zakon pred zbor ljudi, žena i sviju koji su bili sposobni razumjeti ga. I na trgu koji je pred Vodenim vratima čitao je knjigu od ranoga jutra do podneva, pred ljudima i ženama i svima koji su mogli razumjeti. Sav je narod pozorno slušao knjigu Zakona.

Književnik Ezra stajaše na drvenu besjedištu koje su podigli za tu zgodu. Otvori knjigu naočigled svemu narodu jer je bio poviše od svega naroda a kad ju je otvorio, sav narod ustade. Tada Ezra blagoslovi Gospodina, Boga velikoga, a sav narod podignutih ruku odgovori: „Amen! Amen!“ Potom kleknu i poklone se pred Gospodinom, licem do zemlje.

I čitahu iz knjige Božjeg zakona po odlomcima i razlagahu smisao da narod može razumjeti što se čita.

Potom namjesnik Nehemija, svećenik-književnik Ezra i leviti koji poučavahu narod rekoše svemu narodu: „Ovo je dan posvećen Gospodinu, Bogu vašemu! Ne tugujte, ne plaćite!“ Jer sav narod plakaše slušajući riječi Zakona. I još im reče Nehemija: „Pođite i jedite masna jela, i pijte slatko, i pošaljite dio onima koji nemaju ništa pripremljeno, jer ovo je dan posvećen našem Gospodinu. Ne žalostite se! Jer radost Gospodnja vaša je jakost.“

Riječ Gospodnja

Ulomak iz Knjige Nehemijine spominje dvije osobe: Ezru i Nehemiju. Ezra je bio svećenik i vjerski vođa izraelske zajednice koja se netom vratila iz babilonskog sužanjstva. Nehemija je bio jedan od onih koji je predvodio narod iz sužanjstva i koji je nadgledao obnovu jeruzalemskih zidina. Zgoda govori o okupljanju izraelske zajednice koja je željela svoj život uskladiti prema propisima Zakona. Ezra je bio tumač Zakona. Zajednica koja se okupila je uključivala ne samo muškarce nego i žene i djecu. Oni koji su se okupili preuzimali su veliku odgovornost na sebe, odgovornost opsluživanja Zakona. Pripravljajući se za slušanje riječi, narod je stajao, uzdigao ruke i na posljatku kleknuo. A čitanje zakona je trajalo preko šest sati, od ranog jutra do podneva. Uz čitanje je bilo i tumačenje pročitane, zato što vjerojatno veliki dio naroda nije razumio hebrejski jezik, budući da je rođen u sužanjstvu. A tumačenje je uvijek bila jedna vrsta izazova za zajednicu. Zakon zajednici vjerojatno nije bio potpuno nepoznat, ali prilagodba tog zakona u svakodnevni život je bilo nešto što je zahtijevalo razjašnjenje.

Otpjevni psalam: Ps 19, 8-10.15

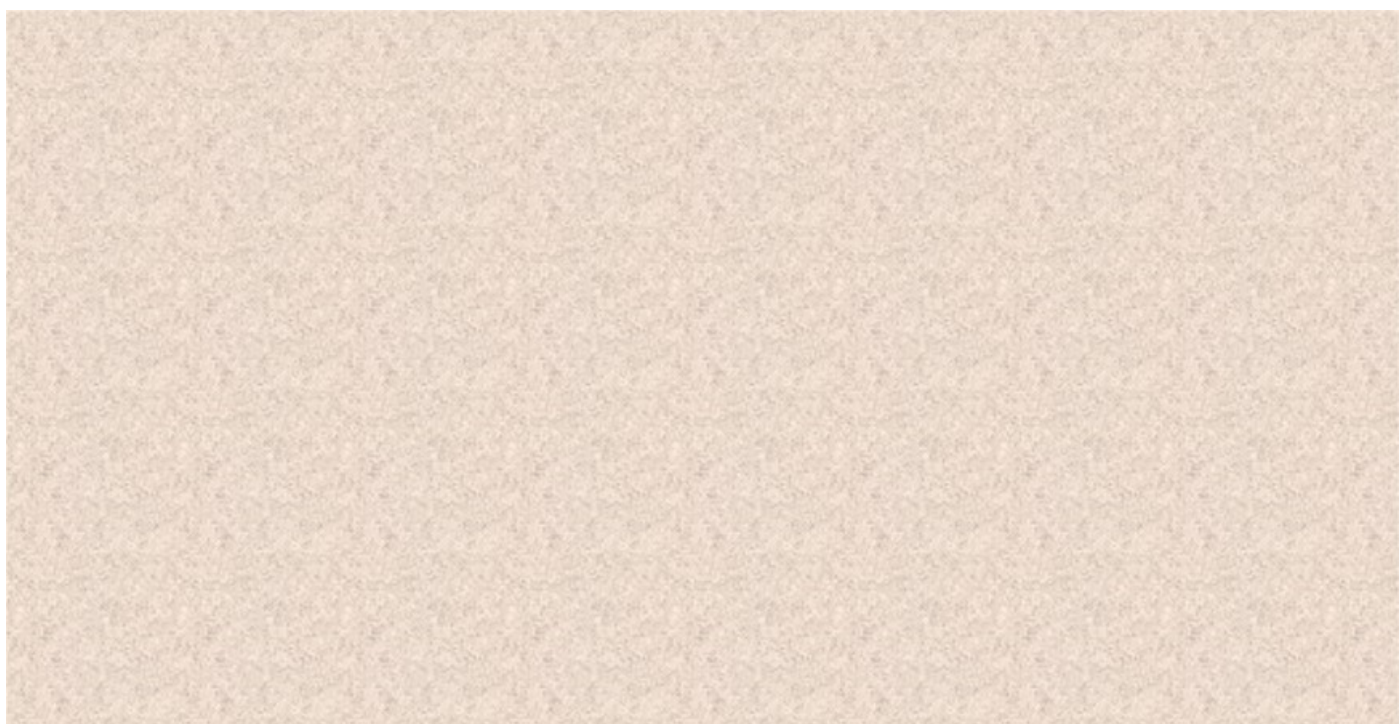
Riječi tvoje, Gospodine, duh su i život.

Savršen je Zakon Gospodnji dušu krijepi;
pouzdana je svjedočanstvo Gospodnje - neuka uči.

Prava je naredba Gospodnja - srce sladi;
čista je zapovijed Gospodnja - oči prosvjetljuje.

Neokaljan strah Gospodnji - ostaje svagda;
istiniti sudovi Gospodnji - svi jednako pravedni.

Riječi ti usta mojih omiljele
i razmišljanje srca moga pred licem tvojim.
Gospodine, hridi moja, otkupitelju moj!

Drugo čitanje: 1Kor 12, 12-30

Vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi.

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo - tako i Krist. Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni. Ta ni tijelo nije jedan ud, nego mnogi.

Rekne li noga: „Nisam ruka, nisam od tijela“, zar zbog toga nije od tijela? I rekne li uho: „Nisam oko, nisam od tijela“, zar zbog toga nije od tijela? Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? A ovako, Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio. Kad bi svi bili jedan ud, gdje bi bilo tijelo? A ovako, mnogi udovi - jedno tijelo! Ne može oko reći ruci: „Ne trebam te“, ili pak glava nogama: „Ne trebam vas.“ Naprotiv, mnogo su potrebni udovi tijela koji izgledaju slabiji. A udove koje smatramo nečasnijima okružujemo većom čašću. I s nepristojnima se pristojnije postupa, a pristojni toga ne trebaju. Nego, Bog je tako sastavio tijelo da je posljednjem udu dao izobilniju čast da ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge. I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi.

A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi.

I neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje; onda čudesa, onda dari liječenja; zbrinjavanja, upravljanja, razni jezici. Zar su svi apostoli? Zar svi proroci? Zar svi učitelji? Zar svi čudotvorci? Zar svi imaju dare liječenja? Zar svi govore jezike? Zar svi tumače?

Riječ Gospodnja

U ulomku iz Poslanice Korinćanima Pavao govori o razlikama u zajednici, koristeći sliku tijela. Tijelo ima mnoge dijelove, i svaki dio ima različitu funkciju, no svaki dio djeluje za dobro cjeline. Takva slika pokazuje kako bi trebala izgledati idealna kršćanska zajednica. Prvo, ta slika pokazuje jedinstvo u različitosti, jedinstvo koje nije isto što i jednoličnost, čak štoviše, suprotnost je jednoličnosti. Drugo, slika pokazuje da u zajednici ne bi trebalo biti nadmetanja, budući da ni jedno djelovanje nije važnije i uzvišenije od drugog. Služenje nije manje važno od bilo kojeg karizmatškog dara koji bi netko u zajednici mogao posjedovati. Treće, ta slika ističe međuovisnost koja postoji u zajednici. Jedinstvo zajednice se temelji na zajedničkom krštenju. Svi su kršteni u jednom Duhu, i svi su kršteni u jedno tijelo Kristovo. U kršćanskoj zajednici ne bi trebalo biti diskriminirajućih razlika; kako onih koje se temelje na vjerskom podrijetlu (Židov ili Grk), tako ni onih koje se temelje na socijalnom statusu (rob ili slobodnjak). Kulturne i rasne razlike će ostati, no one ne mogu biti razlog da netko ne bude dio zajednice.

Evandjelje: Lk 1, 1-4; 4, 14-21

Danas se ispunilo ovo Pismo.

Početak svetog Evandjelja po Luki

Kad već mnogi poduzeše sastaviti izvješće o događajima koji se ispuniše među nama - kako nam to predadoše oni koji od početka bijahu očevici i sluge Riječi - pošto sam sve, od početka, pomno ispitao, naumih i ja tebi, vrli Teofile, sve po redu napisati da se tako osvjedočiš o pouzdanosti svega u čemu si poučen.

U ono vrijeme: Isus se u snazi Duha vrati u Galileju te glas o njemu puče po svojoj okolini. I slavljen od svijeta, naučavaše po njihovim sinagogama.

I dođe u Nazaret, gdje bijaše othranjen. I uđe po svom običaju na dan subotnji u sinagogu te ustane čitati. Pruže mu Knjigu proroka Izaije. On razvije knjigu i nađe mjesto gdje stoji napisano:

*„Duh Gospodnji na meni je
jer me pomaza!*

*On me posla blagovjesnikom biti siromasima,
proglasiti sužnjima oslobođenje,
vid slijepima,
na slobodu pustiti potlačene,
proglasiti godinu milosti Gospodnje.“*

Tada savi knjigu, vrati je poslužitelju i sjede. Oči svijeta u sinagogi bijahu uprte u njega. On im progovori:

„Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima.“

Riječ Gospodnja

Ulomak iz Lukina evandjelja sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu Luka govori koji je motiv njegova pisanja Teofilu, tj. zašto je sastavio to evandjelje. A drugi dio govori o Isusovu djelovanju u galilejskom kraju. Isus je poučavao u sinagogama u Galileji i sve je oduševio. Ulomak ističe da se tada vratio u svoj grad Nazaret i ušao za vrijeme službe u sinagogu. Predali su mu spis, a on je izabrao ulomak gdje se govori o proroku na kojeg je sišao Duh Sveti i kojeg je Gospodin Bog pomazao. Temeljna uloga proroka je naviještanje. On je pozvan naviještati slobodu, izbavljenje, ozdravljenje, te godinu Gospodnju. A najveću dobrobit od godine Gospodnje će imati žrtve. Godina Gospodnja je godina kad će dugovi biti oprošteni, kad će zemlja biti vraćena njezinim pravim vlasnicima, kad će utamničeni biti pušteni na slobodu. Stoga su tu godinu posebno očekivali siromašni i potlačeni, za razliku od onih koji će kod nove preraspodjele bogatstva izgubiti nešto od svojeg bogatstva i moći. Takva ideja pravedne preraspodjele bogatstva je slika eshatološkog ispunjenja, koje počinje upravo s Isusom.

Darko Tomašević, <https://www.glas-koncila.hr>

Čitati Sveto pismo znači primati savjet od Isusa

Učitelj je zagovarao oboje: Učenost i mudrost.

„Učenost“, odgovarao je na pitanje, „postiče se čitanjem knjiga ili slušanjem predavanja.“

„A mudrost?“

„Čitanjem jedne knjige, a ta knjiga se zove: Ti!“

Još je dodao:

„To nikako nije jednostavna zadaća, jer svaki tjedan pojavljuje se novo izdanje te knjige.“

Isus nas uči kako čitati Božju riječ - u njoj otkrivati poruku za sebe u ovom trenutku, danas. Božja riječ koju čitam upućena je meni sada i ovdje. Čitajući Božju riječ upoznajem druge, ono što se dogodilo u prijašnja vremena i prijašnjim ljudima. Upoznajem odnose Boga i ljudi, ljudska lutanja i traženja... Ali kad sada ja čitam Božju riječ, tada shvaćam da se radi ne više o drugima nego o meni. Ja sam sada tema. O meni je sada riječ. Bog sada meni govori.

To je ono što je prorok Natan rekao Davidu nakon što je ovaj sagriješio prema Bat Šebi i njezinu mužu Uriji Hetitu: „Ti si taj čovjek!“ (2 Sam 12, 1-7) Prema Davidu i njegovu grijehu Natan nije pristupio na direktan način, nije mu „u oči“ rekao da je počinio zlodjelo. Stupio je preda nj na indirektan način - preko priče.

Zašto preko priče?

Priča ima moć da pronađe put do ljudskog srca, da probudi svijest i savjest. Ništa ne može tako otvoriti oči za smisao stvarnosti kao priča. Treba je samo pažljivo slušati i željeti čuti istinu makar to bilo neugodno. Onako kako je to shvatio psalmist: „Put istine ja sam odabrao, pred oči sam stavio odluke tvoje.“ (Ps 119, 30)

David se, međutim, nije našao u priči. Shvatio je samo ono što se u priči dogodilo. Nije išao dalje. Nije vidio sebe u njoj. Zato mu Natan pomaže pokazujući prstom u njega: „Ti si taj čovjek!“ Dakle, Davide, u ovoj priči sada se radi o tebi! Ti si adresa i tema!

Božja riječ ne odnosi se na druge ljude nego na mene koji je sada čitam. Čitajući priče koje su opisane u Bibliji u njima upoznajem sebe. To je dobro shvatio sv. Pavao: „Uistinu, što je nekoć napisano, nama je za pouku napisano da po postojanosti i utjesi Pisama imamo nadu.“ (Rim 15, 4)

Ako tako čitam Božju riječ, u njoj ću otkrivati bezbroj poruka za sebe. Božja riječ postat će mi najbolji prijatelj i savjetnik. Onako kako ju je sveti Franjo Asiški doživljavao: „Čitati Sveto pismo znači primati savjet od Isusa.“ Bit će mi ono što je bila psalmistu: „Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi.“ (Ps 119, 105)

Samo čitanje Božje riječi nije dovoljno – to je tek početak. Ostanemo li puki čitatelji, Božja riječ će ostati na površini, neće

<https://nickstanyon.com>

prodrijeti u dubinu moga bića i neće donijeti ploda, a plod čitanja Božje riječi nije prikupljanje znanja o pročitanom nego preobrazba moga bića.

Preobrazba u meni počinje čim shvatim da je riječ koju čitam upućena meni. Preobrazba se povećava kada se od čitatelja počnem pretvarati u slušatelja Božje riječi, u onoga koji osluškuje Božju misao i iščitava poruku koja se u njoj krije.

U slušatelje ćemo sazrijeti ako se u nama probudi želja koja se probudila u Salomonu kada je vapio: „Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša.“ Postat ćemo raspoloživi za primanje Božje riječi ako je budemo promatrali kao zrcalo, u kojem ćemo se prepoznati, i kao smjerokaz, koji će nam davati novi smjer.

Isus želi da provjeravamo svoje slušanje: „Pazite dakle kako slušate.“ (Lk 8, 18) Ovo je isto tako važno jer se Božja riječ ne samo čita nego i sluša. I dok se čita sluša se, osluškuje njezina poruka, Božja misao koja riječ sadržava.

Samo tako ćemo dopustiti da nam Bog govori preko riječi zapisane u Bibliji i da nas ta riječ dotakne u nutrimi. Tako će Božja riječ za nas biti „istina“ (Iv 17, 17), a time i korektor koji nas ispravlja i putokaz koji slijedimo - sada i ovdje.

Fra Marinko Šakota, <https://www.franjevci.info>

Misli o Svetom pismu

Kad bi sve Biblije na svijetu propale uslijed kakve poplave i kad bi ostao samo jedan primjerak, pa i on ne bi bio čitljiv osim samo jedne stanice, i od te stranice samo jedan redak. Kad bi taj redak bio onaj iz Prve Ivanove poslanice u kojemu piše: 'Bog je ljubav', sve bi bilo spašeno. Jer tu je sažeto sve Pismo. Ono je ljubavno pismo koje je Bog poslao čovječanstvu.

sv. Augustin

Biblija koja se raspada (od silne uporabe) obično pripada nekome tko se ne raspada.

Charles Spurgeon

Ne uznemiruju me najviše ona biblijska mjesta koja ne razumijem, nego ona koja razumijem, a ne živim po njima.

Mark Twain

Utjeha što je sadržava Biblija je kao jezgra u gorkoj ljusci u gorkome voćnom tkivu, ta utjeha je Isus Krist. Marija je i tu voditeljica do svoga sina, do punine sreće.

Vincent van Gogh

Svaka čast Marti, jer primila je Isusa. Ali ipak bi vrjednije bilo da ga je slušala kao Marija. Shvati, vrjednije je slušati što će Bog reći, nego se slamatati spremajući stan tek što ga primiš.

p. Luka Rađa

Čitanje svetoga evanđelja po Luki

Bez njega ne bi bilo izvještaja o Božiću niti o milosrdnom Samarijancu. Što bi bio Novi zavjet da nije bilo Luke evanđelista?

Koje je od četiriju evanđelja Vaš osobni favorit? Mnogi bi teolozi naveli Ivana, velikoga intelektualca, mirotvorci bi izabrali Mateja, zbog Govora na gori, dok bi povjesničari možda istaknuli Marka, jer je vremenski gledano najbliži stvarnim događajima. No većina običnih vjernika navela bi Luku evanđelista, čiji blagdan Crkva slavi danas, 18. listopada.

Već početak njegova evanđelja, u odnosu na ostala tri, mami simpatije. Jedino je on istaknuo kratki proslav za čitatelja. To je preuzeo od grčkih i rimskih autora svoga vremena. Njegovo je evanđelje posvećeno „vrlom Teofilu“ koji je mogao biti mecena kršćanske zajednice kojoj je upućena radosna vijest. Luka se odlučio „sve po redu napisati“, pošto je sve, „od početka, pomno ispitao“, kako bi se se čitatelj osvjedočio o pouzdanosti svega u čemu je poučen.

Već u drugom poglavlju Luka opisuje veličanstvene izvještaje o rođenjima najprije Ivana Krstitelja, a onda i Isusa: s jaslama, anđelima i pastirima. Njegov je opis ujedno tradicionalan ali i teološki vrlo promišljen.

Ako ovaj opis usporedimo s opisima kod drugih evanđelista, treba uvidjeti sljedeće: Prvo poglavlje u Ivana može razumjeti samo tko je upoznat s platonizmom, Matej naglasak stavlja na Isusovo obiteljsko

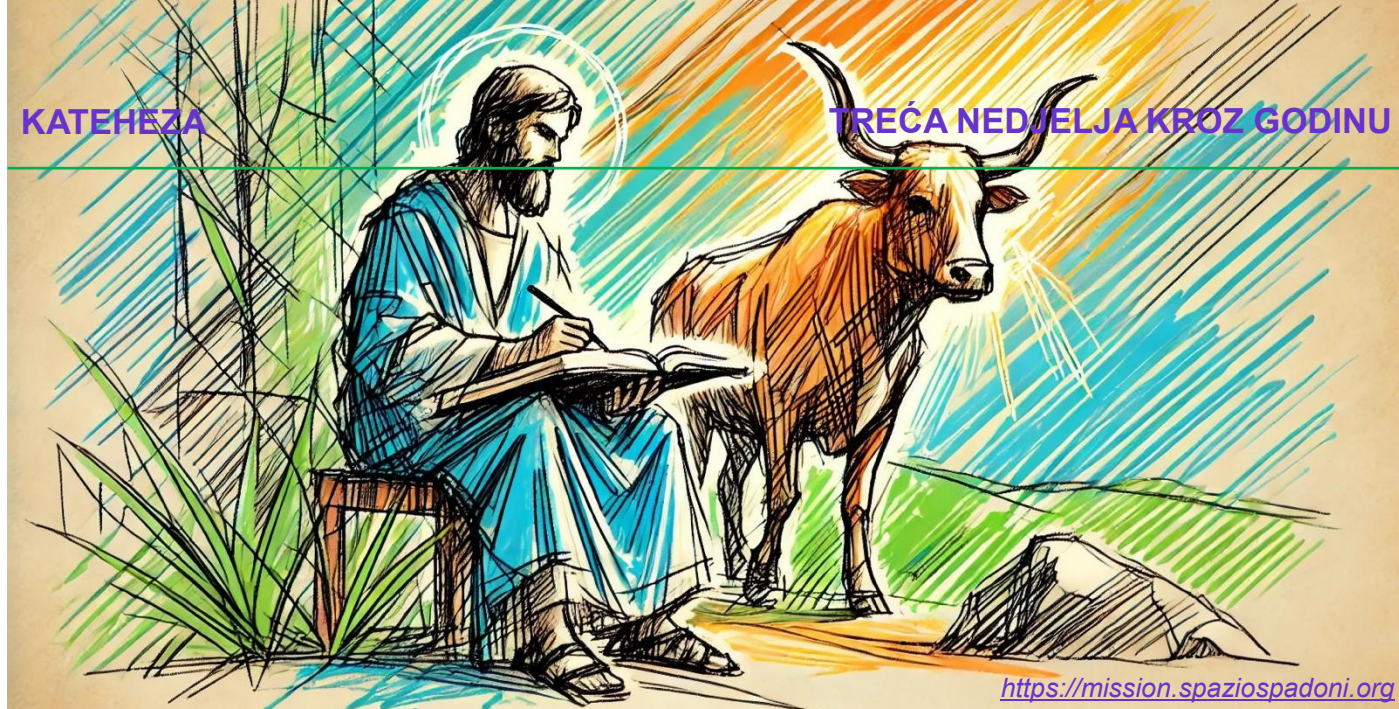
stablo, još od praoca Abrahama, a ni Marko ne daje lagano štivo. Jedva da je započeo svoje djelo, a već čitatelja poziva na obraćenje!

O evanđelistu Luki zapravo se ne zna mnogo. Teolozi smatraju da se čak nije ni zvao „Luka“. No, možemo biti sigurni da je autor Lukina evanđelja napisao i Djela apostolska te da Isusa nije osobno poznavao.

Luka nije bio iz Palestine

Lukino je evanđelje, kako tvrdi većina bibličara, nastalo oko 90. godine po. Kr. No nije jasno odakle je poteklo – mjesto nastanka mogli bi biti Antiohija, Efez, Cezareja, Mala Azija ili Rim. Jedino se može reći da autor Lukina evanđelja nije bio iz Palestine. Na to ukazuje nekoliko pogrešaka u geografskim opisima. Takvo što ne bi se moglo dogoditi čovjeku koji potječe iz toga kraja.

Tek se oko 150. godine ovo evanđelje dovodi u vezu s imenom Luka. On je identificiran kao suradnik apostola Pavla, koji se spominje u Djelima apostolskim, a navodno je bio liječnik. Čitateljstvo kojemu je Luka pisao bilo je većinski poganskih korijena. Stručnjaci to prepoznaju po činjenici da je semitske izraze prevodio na grčki. Luka koristi izraz „učitelj“ na mjestima gdje Marko primjerice piše „rabi“.

<https://mission.spaziospadoni.org>

Luka je neke stvari prepisivao, kao uostalom i Marko i Matej. To u antičko vrijeme nije bilo ništa čudno. Štoviše, uvećavalo je autoritet vlastitoga djela. Tako je Luka mnoge odlomke preuzeo iz Markova evanđelja i jednoga drugog izvora, koji je bio zajednički njemu i Mateju. Budući da ovaj izvor sadrži brojne usporedbe i druge Isusove riječi, u bibliji se naziva „Logienquelle Q“, prema njemačkom izrazu za izvor – Quelle.

Evanđelist za bogataše?

Postoje izvještaji i usporedbe koje su vlastite Luki. Osim opisa Kristova rođenja u jaslicama, jedino Luka navodi usporedbu o milosrdnom Samarijancu. Također, kako se prije svega obraća bogatašima unutar kršćanske zajednice, Luku smatraju evanđelistom za one dubljega džepa. No različito od Mateja, koji bogatašima uvijek ostavlja načina da ga različito razumiju, Luka je odrešit. U Govoru na gori Matej piše „Blago siromasima duhom“, ali Luka naglašava: „Blago siromasima, njihovo je kraljevstvo nebesko.“ Zašto Luka toliko tematizira siromaštvo i bogatstvo? U trenutku nastanka ovoga evanđelja, sve je više bogataša pristupalo kršćanskoj zajednici. I kako prenosi Luka, njima Isus poručuje da, ako ga žele slijediti, trebaju rasprodati sve i podijeliti siromasima.

Evanđelist Luka takvima je predstavljao sliku prve zajednice, koja nije imala vlastitih dobara, nego je zajednički koristila

raspoloživa sredstva. Je li onda Luka ipak evanđelist siromašnih? Stručnjak za novi zavjet iz Wittemberga Udo Schnelle opisao je to ovako: „Luka piše evanđelje bogatašima, za siromašne.“

Lukina se osobitost vidi i u njegovu zanimanju za povijest. Prozvali su ga i prvim kršćanskim povjesničarom, a to se vidi i u opisu događaja Božića. Ondje se spominju car August i njegov popis stanovništva i Kvirin koji je u to vrijeme bio upravitelj Sirije. Tako Luka povijest Isusovu povezuje s njegovim vremenom i postaje utemeljitelj povijesti spasenja, teološkoga pogleda na povijest. Povijest je bilo potrebno utvrditi u trenutku kad su kršćanske zajednice postajale svjesne da možda ipak neće doživjeti kraj svijeta i ponovni Kristov dolazak.

Luka je evanđelist Crkve. Prenošenje i utvrđivanje predaje njemu je jedan od središnjih motiva. Nijedan drugi evanđelist ne spominje se toliko u kontekstu konfesionalnih razmirica. Protestantski stručnjaci za Novi zavjet predbacivali su mu u posljednje vrijeme „rani katolicizam“. No danas više nema riječi o tomu da je Luka kamen spoticanja između naučavanja katoličkih i evangelističkih bibličara.

Ranije se na blagdan svetoga Luke kravama za jelo davalo listiće s ispisanim recima iz evanđelja, kako bi ih se očuvalo od bolesti i nesreća. No ne samo krave, nego i žene koje su imale težak porod. No za kraj, poručujem: Čitaj Luku! Isplati se!

<https://www.svjettorijeci.ba>

Vjetar u kosi*

* Stari zavjet djelovanje Duha Božjega često opisuje slikom vjetra. Ta slika dolazi od hebrejske riječi „ruah“, koja može značiti i „duh“ i „vjetar“. Jedno i drugo su nevidljivi, ali se osjeti njihov učinak

Evandjelje treće nedjelje kroz godinu dijeli se na dva dijela. Prvi dio je Proslov Lukina evanđelja, gdje autor predstavlja svrhu svoga djela. Tim Proslovom, Luka svoje evanđelje svrstava historiografska djela svoga vremena. Ovdje se ne radi historiografiji u suvremenom smislu riječi, odnosno o nakani kronološki točnog i detaljnog opisa događaja. Autor, uostalom, sam piše što mu je namjera. On čitatelju ne iznosi cjelovitu vijest, ali želi dostupnu građu sažeti na način da bude što vjernija predaji koju je prihvatio, da se čitatelj uvjeri u pouzdanost predaja s kojima je već upoznat. Ni najbolji i najdetaljniji kronološki opis ne bi ispunio takve ambicije autora. Stoga je jasno da će povijest koju će pripovjediti, od objave rođenja Ivana Krstitelja do Pavlova boravka u Rimu, biti teološka povijest.

Drugi dio nedjeljnog evanđelja iznenada vodi nas do četvrtog poglavlja. Govori se o samim počecima Isusova javnog djelovanja, a sastoji se također od dva dijela. Prvi dio ukratko govori Isusovom djelovanju u Galileji nakon krštenja na Jordanu i kušnji u pustinji. Drugi dio govori o Isusovom posjetu rodnom mjestu.

Nakon riječi „Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima“, stvara se određena napetost „Što će reći vjernici u sinagogi? Hoće li se složiti s Isusom? Hoće li tražiti da to malo objasni?“ Nastavak znamo, pa tu napetost jedva i uočavamo.

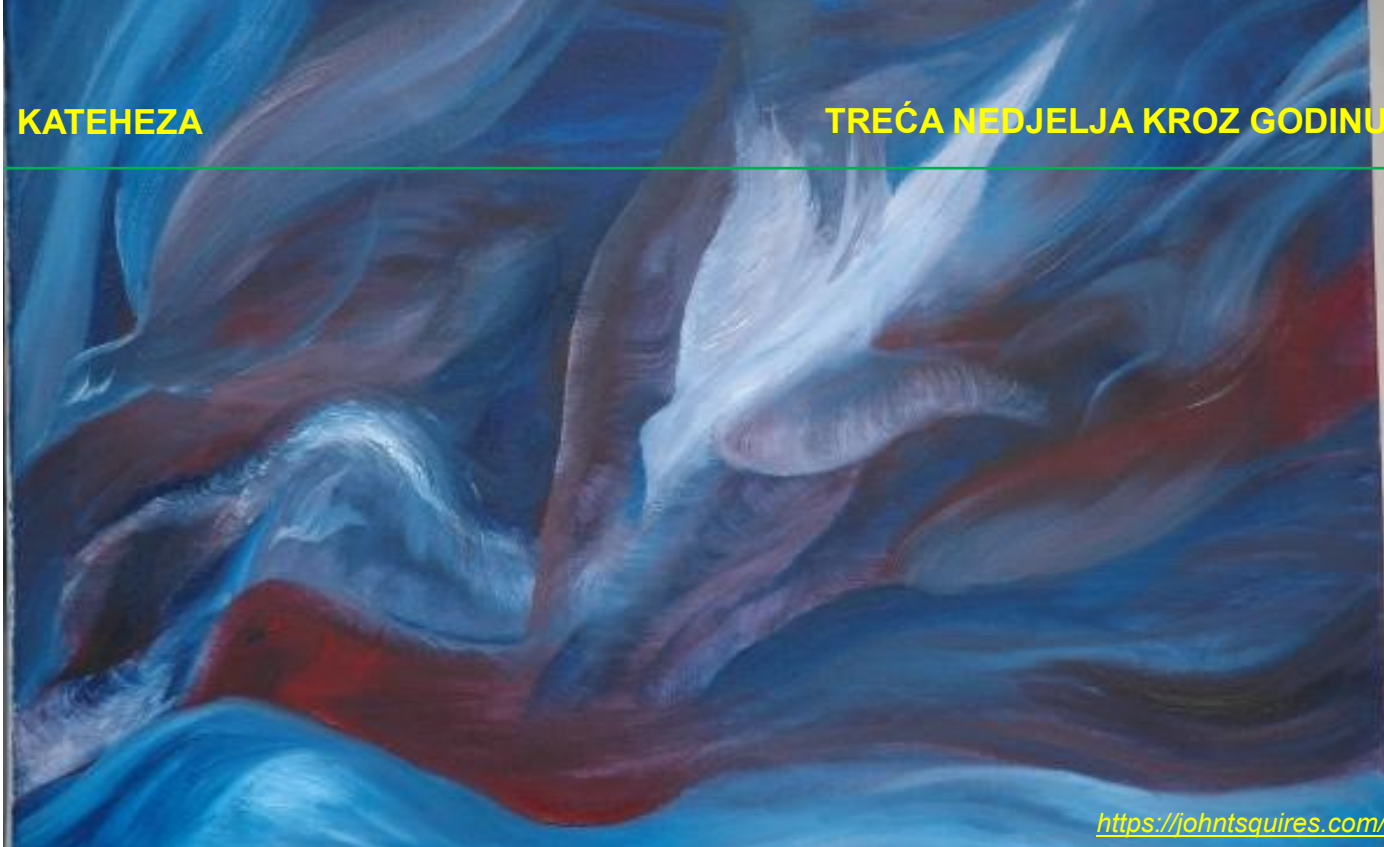
Osvrnimo se zato na jedan važan dio koji nam otkriva liturgijsko čitanje. Evandelist naglašava „Isus se u snazi Duha vrati u Galileju“. Duh je taj koji vodi Isusa od krštenja. Duh koji je tada sišao na njega nazvan je „Duh Sveti“ (Lk 3,22).

Biti svet znači biti odvojen od profanog radi Boga. Bog Otac, čiji se glas čuje s neba, odvaja Isusa za njegovo poslanje. Evandelist pazi da čitatelju ne promakne da su Isusova djela vođena Duhom. Izvješćuje nas da nakon krštenja: „Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom, ...“ (Lk 4,1). Riječ „Duh“ ponavlja se dvaput u kratkom razmaku čime se naglašava njegova uloga.

Nakon kušnji u pustinji, evandelist nas uvodi u novu epizodu riječima koje smo čitali u današnjoj liturgiji, a iznova govore o Duhu: „Isus se u snazi Duha vrati u Galileju“ (Lk 4,14a). U sinagogi u Nazaretu, odabire riječi iz Knjige proroka Izaije: „Duh Gospodnji na meni je...“ (Lk 4,18).

To su prve zabilježene Isusove riječi za njegovog javnog djelovanja u Lukinu evanđelju, a zapravo su riječi iz Svetoga pisma. Do ovog događaja zabilježene su samo riječi koje je kao dvanaestogodišnjak izgovorio u hramu (Lk 2, 49) te riječi tijekom kušnji u pustinji (Lk 4, 1-13). Dakle, vidimo kako evandelist naglašava ulogu Duha u Isusovu životu.

Ovo nije prvo Lukini spominjanje silaska Duha Svetoga. Anđeo Gabriel naviješta Zahariji da će njegov sin Ivan „Duha Svetoga bit pun već od majčine utrobe“ (Lk 1,15). Isti anđeo objašnjava Mariji kako će začeti: „Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti“ (Lk 1,35).

<https://johntsquires.com/>

Isti Duh ispunjava Elizabetu kad je posjećuje Marija (Lk 1,41). On ispunjava Zahariju pri Ivanovu obrezanju da ispjeva hvalospjev Božjim djelima (Lk 1,67). Pri prikazivanju Isusa u Hramu, tri puta spominje se prisutnost Duha Svetoga (Luka 2,25-27). I sam ispunjen Duhom Svetim, Ivan Krstitelj najavljuje da „dolazi jači od mene“ koji će imati potpuno drugačiji odnos Duhom, „On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem“ (Lk 3,16).

Sva ispunjenja Duhom Svetim drugih likova u konačnici su uvijek usmjerena na Isusa te pripremaju put za njegovu prisutnost i njegovo poslanje. Isus je jedini koji izričito uvjerenje i svijest da Duh Sveti djeluje u njemu. Isus zna da se nakana koju je Duh izrazio u Svetom pismu treba ispuniti upravo u njemu i njegovu poslanju.

Naglašavanjem uloge Duha svetoga, sveti Luka nam daje ključ za razumijevanje nastanka, čitanja i tumačenja njegova evanđelja. Riječi koje je Isus pročitao u sinagogi daju ključ za razumijevanje Isusova poslanja.

U Isusovim djelima ispunit će se obećanje dano u Duhom Božjim nadahnutim svetim spisima Starog zavjeta, prema kojima će se evanđelje naviještati siromasima i donijeti sloboda sužnjima, ali ne samo materijalno oskudnima i tjelesno zatočenima.

Siromaštvo je neimanje, nedostatak nečega, a u tu kategoriju spadaju svi koji su u nepovoljnom položaju i poniženi zbog svog ekonomskog statusa, porijekla, društvenog sloja, spola, boje kože, jezika, nacionalnosti itd.

Pri tome motiv izlaska na slobodu dobiva na značenju. Isus ubacuje još jedan citat iz iste knjige u izjavu - „On me posla ... da zarobljenima navijestim slobodu i oslobođenje sužnjevima“ (Iz 61,1-2a): „puštati na slobodu potlačene“ (Iz 58,6) . Time se ne stavlja naglasak samo na oslobađanje, nego se stvara prostor da Isus u sredini retka završi čitanje Izaijina teksta iz 61. poglavlja, koji bi inače glasio: „da navijestim godinu milosti Jahvine i dan odmazde Boga našega“ (Iz 61,2ab).

Isus je svjestan da se njegova misija neće ispuniti donošenjem Božje odmazde, nego objavom radosne vijesti i slobodom.

Dakle, Isus ima hrabrosti otvoreno reći da će se ova velika očekivanja cijelog izraelskog naroda u poznatim odlomcima iz Svetoga pisma ispuniti upravo u njegovom poslanju.

Nije stoga ni čudo da će njegovi sumješteni na kraju zbog toga biti ogorčeni .

Što Biblija kaže o Duhu Božjem i Duhu Svetom?

<https://bibellabor.at>

Starozavjetna očitovanja Duha Božjega

Duh Božji o kojem govori Biblija je po svojoj naravi tajanstvena stvarnost, koju je moguće opisati samo slikovito. Za predočavanje stvarnosti Duha često se upotrebljava slika vjetra. Ova slika temelji se na hebrejskoj riječi „ruah“, koja može označavati i „duh“ i „vjetar“. Ovo drugo značenje riječi „ruah“ slikovito definira što je „duh“. Naime, kao što vjetar nije vidljiv, a ipak ga je moguće osjetiti, takav je i Duh. Ova usporedba Duha s vjetrom javlja se i u Starom i u Novom zavjetu. Tako Isus u razgovoru s Nikodemom kaže: „Vjetar puše gdje hoće; čuješ mu šum, a ne znaš odakle dolazi i kamo ide. Tako je sa svakim koji je rođen od Duha“ (Iv 3,8). Knjiga Propovjednika (Koholeta) tvrdi: „Kao što ti nije poznato kojim putem vjetar putuje..., tako nije poznato ni djelovanje Božje, koji sve oblikuje“ (Prop 11,5).

Temeljno značenje Duhu Božjemu daje njegovo božansko podrijetlo. Svijet i čovjek proizlaze od Boga Stvoritelja. Pri tome je Duh Božji nositelj povezanosti između Boga i stvorenog svijeta. Kao što čovjek svojim duhom prodire u Božju stvarnost, tako Bog po svome Duhu djeluje u svijetu i u čovjeku.

Bitno obilježje Božjeg Duha u Starome zavjetu jest njegova učinkovitost (Mudr 1,7). U povijesti Božjeg naroda od početaka se javljaju ljudi u kojima je Duh Božji posebno prisutan i djelatan. Takvi su likovi Mojsija (Br 11,17) i Jošue (Pnz 34,9). Knjiga Sudaca opisuje kako se izbavljenje ugroženog Božjeg naroda događa po karizmatičnim vođama na koje je sišao Duh Božji (Suci 3 Duhom Božjim kao stalna karizma javlja se kod kraljeva Šaula (1 Sam 16,14) i Davida (1 Sam 16,13; 2 Sam 23,2). Posebno su proroci nastupali kao ljudi koje je vodio Duh Božji i koji su tako naviještali volju Božju (Ez 2,2; 3,12.14; ,10; 6,34; 11,29). Obdarenost 8,3 itd.; Zah 7,12).

Vrlo rano, u okviru mesijanskih očekivanja, pojavile su se najave da će doći vrijeme univerzalne raširenosti i trajne prisutnosti Duha Božjega. Na mesijanskom kralju počivat će Duh Jahvin (Iz 11,2). Duh Božji osposobit će Božjeg slugu da narodima navijesti radosnu vijest (Iz 42,1ss; 61,1-3). Bog će po svome Duhu dati narodu novo srce i novi duh (Ez 36,27). Cijeli će narod, čak i sluge i sluškinje, postati prorocima zahvaljujući izlivanju Duha (Jl 3,1-2; Br 11,29).

Duh Božji odnosno Duh Gospodnji uvijek je u Starom zavjetu shvaćen kao „snaga“, a ne kao personificirana stvarnost. Gdje se pak Duhu Božjem pripisuju ljudski atributi, to se događa radi pojašnjenja Božjeg djelovanja.

Novozavjetna novost Duha Božjega – Isusovo djelovanje i Duh Sveti

Novozavjetne knjige na različite načine govore o očitovanju i djelovanju Duha. Uvijek je, međutim, prisutno uvjerenje da je s pojavom Isusa Krista nastupila očekivana punina, odnosno izlivanje Duha. Duh je prisutan u događajima i osobama koje pripremaju i najavljuju dolazak Isusov: Ivan Krstitelj (Lk 1,15), Elizabeta (Lk 1,41), Zaharija (Lk 1,67) i Šimun (Lk 2,25-27). Isusovo začeće dogodilo se po Duhu Svetom (Lk 1,35). Duh je najtješnje povezan s Isusovom osobom. U trenutku Isusova krštenja Duh je, na vidljiv način, sišao na Isusa (Lk 3,22). Isus je „snagom Duha“ otpočeo svoje djelovanje u Galileji (Lk 4,14), a u sinagogi u Nazaretu Isus se predstavio kao Pomazanik Duhom Božjim (Lk 4,18) koji svojim djelovanjem donosi radost „ubogima, slomljenima, zarobljenima, sužnjevima“, sukladno najavi proroka Izaije (Iz 61,1). Duh koji je u događaju krštenja sišao na Isusa (Iv 1,32-34) ostao je na njemu kao znak njegova božanskog sinovstva sve do otkupiteljske smrti na križu. Isus je, dakle, na jedincat način i trajno i u punini posjedovao Duh Božji.

Novozavjetna novost Duha Božjega vezana je uz Kristovu osobu i njegovo djelovanje, a kulminacijsko očitovanje Duha Svetoga vezano je uz događaj uskrsnuća. Naime, Duh Sveti je dar Uskrslog i

Proslavljenog Gospodina (Iv 20,22). Mjesto posredovanja Duha Svetoga vjernicima jest krštenje kao događaj rađanja iz Duha (Iv 3,5-8). Isus je u svome oproštajnom govoru najavio dolazak Duha „Parakleta“, tj. Branitelja (Iv 14,16), koji će snažiti njegovu zajednicu iznutra i podsjećati je na ono što je Isus naučavao i uvoditi je u cijelu istinu (Iv 14,26; 16,13) i braniti je od izvanjskih napada (Iv 15,26; 16,8).

Događaj kulminacijskog očitovanja Duha Svetoga

Sukladno najavama proroka (Iz 44,3; Ez 39,29; Jl 3,1-2) da će doći vrijeme kada će snaga Božjega Duha biti izlivena na cijeli narod, u novozavjetnom vremenu stvarno se dogodilo „izlivanje Duha“. Djela apostolska govore o izlivanju Duha na blagdan Duhova (Dj 2) i iz toga događaja rođena je Crk-va, tj. nova zajednica Božjeg naroda. Snaga Duha Svetoga, koja je sišla na apostole i koja je privukla pozornost brojnih hodočasnika u Jeruzalemu, opisana je ponajprije kao nova sposobnost shvaćanja i razumijevanja. Naime, svatko je čuo apostole kako govore njegovim vlastitim jezikom (Dj 2,7-8). U središtu duhovskog izvještaja je Petrova propovijed u kojoj je Petar citirao (Dj 2,17-18) starozavjetnu najavu proroka Joela o izlivanju Duha Božjega na sve članove Božjeg naroda (Jl 3,1-2). Zajednica onih koji vjeruju u Krista postala je mjesto nazočnosti Božjeg Duha, a Duh Sveti se očitovao kao snaga kohezije, kao snaga koja nadilazi razlike i stvara zajednicu vjernika – Crk-vu. Trajnost novonastale kršćanske zajednice utemeljena je upravo na trajnoj nazočnosti Duha Svetoga.

Nazočnost Duha Svetoga trajno je obilježje Crk-ve sve do Kristova ponovnog dolaska (Dj 2,20). Duh Sveti je pratio misijsko djelovanje Filipa i Petra (Dj 8,29.39; 11,12), i posebno Pavlova misijska putovanja (13,1-4; 16,6-7; 20,22-23; 21,11). Isti Duh sudjelovao je u donošenju odluka rane Crk-ve, kao što je tzv. „apostolski dekret“ (Dj 15,28) i nazočan je pri postavljanju starješina kršćanskih zajednica (Dj 20,28).

Misijsko djelovanje Crk-ve trajno je povezano sa stvarnošću Duha Svetoga, kao što to ustvrđuje zapovijed Uskrsloga Isusa na kraju Matejeva evanđelja: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga“ (Mt 28,19). U događaju krštenja krštenici stupaju u zajedništvo s Duhom Svetim i u zajedništvo s Ocem i Sinom.

Odnos između starozavjetnog Duha Božjega i novozavjetnoga Duha Svetoga

Uz neosporno postojanje kontinuiteta između starozavjetnog i novozavjetnog govora o božanskom Duhu, ipak postoje i razlike između Duha Božjega u Starome zavjetu i Duha Svetoga u Novom zavjetu. Ovaj odnos između starozavjetnog Duha Božjega i novozavjetnoga Duha Svetoga može se opisati uz pomoć analogije. Naime, kao što na kristološkoj razini, postoji kontinuitet, ali i apsolutna novost između starozavjetnih mesijanskih najava i njihovih novozavjetnih ispunjenja, tako slično, na pneumatološkoj razini postoji kontinuitet, ali

i apsolutna novost između Staroga i Novoga zavjeta. U tom smislu starozavjetni govor o Duhu Božjemu je priprava i najava za novozavjetno izlivanje i puno očitovanje Duha Svetoga.

O kakvom je kontinuitetu riječ i o kakvoj je novosti riječ to pojašnjava Poslanica Hebrejima koja ustvrđuje da je isti Bog govorio nekoć i da isti Bog govori sada, ali da je bitno drugačiji način Božjeg govora nekoć i sada. Sada, na kraju vremena, Bog je progovorio po Isusu Kristu, svome Sinu (Heb 1,1). Parafraziranjem ove tvrdnje Poslanice Hebrejima i primjenom te tvrdnje na govor o Duhu Svetome, može se reći da je isti Božji Duh na djelu i u Starom i u Novom zavjetu, ali je drugačiji način kako se taj Duh Božji očitovao nekoć u Starome i kako se očituje sada u Novome zavjetu. Nekoć se Duh Božji očitovao po odabranim Božjim ljudima, a sada se očituje po Isusu Kristu, Sinu Božjemu.

Prema tome, nenadmašna pneumatološka novost Novoga zavjeta proizlazi iz punine Božje objave u Kristu. Kristovo obećanje „Parakleta“ – Duha Branitelja, jamstvo je trajne i univerzalne nazočnosti Duha Svetoga kao temelja na kojem počiva i iz kojeg izvire novost Božjeg naroda – Crkve.

Osloniti se na Duha Svetoga

*Samo u Duhu Svetom čovjek može naći slobodu od zlih sila u sebi i oko sebe
Živo zaželi da te samo Duh Sveti vodi, i to mu iskreno reci.
Odreci se svih drugih sila i idola. Sklopi savez s Duhom Svetim.*

Opušten i sabran promisli: u tebi stanuje Duh Sveti. Zato si svemoćan, nitko ti ništa ne može, sve možeš po njemu. Prepusti se neka te Duh Sveti natopi svojom snažnom prisutnošću.

Živo zaželi da te samo Duh Sveti vodi, i to mu iskreno reci. Odreci se svih drugih sila i idola. Sklopi savez s Duhom Svetim.

Nakon desetak minuta odluči da ćeš odsada u sebi stvarati samo pozitivne vizije o životu i tako vjerovati Duhu Svetomu. Hvali ga.

Čovjekov je duh snažan i može mnogo ako se čovjek na njega osloni. Te se snage očituju u sugestiji, autosugestiji, u hipnozi, u psihosomatskom liječenju, u snažnoj volji da se nešto ostvari. Čovjek koji se snažnom voljom usmjeri na neki posao, sigurno će uspjeti. Duh djeluje na način inkubacije. Ako je čovjek usmjeren pozitivno tad to i ostvaruje. No, ljudski je duh ograničen i ranjen grijehom i njime blokiran.

Postoje anđeoski duhovi koji su dobri, i zli duhovi koji su zli. Oni mogu učiniti mnogo dobra odnosno zla jer su jači od čovjekova duha. No oni su stvoreni duhovi i zato su ograničeni.

Anđeli čuvaju i brane ljude. Zli duhovi ljude navode na zlo, mržnju, nasilje. Opipljivo se to vidi kod onih koji se bave zazivanjem duhova i idolopoklonstvom, ili magijom, čaranjem i vračanjem. Ljudima koji su na taj način stalno negativno usmjereni neizlječivo stradavaju živci i psiha, pa počinju činiti zlo drugima i sebi. Gledajući nasilje na filmu ili televiziji čovjekov duh inkubira zlo u sebi i počinje ga činiti. Sv. Pavao nas upozorava da su oko nas razne vrste zlih duhova protiv kojih nam se boriti (usp. Ef 6,12).

Jedino u Duhu Svetome kojega je Isus posebno od Oca poslao Crkvi i svijetu čovjek može naći sigurnost i slobodu od zlih sila u sebi i oko sebe. On je Branitelj vjernika, Svjedok i Nadahnitelj. U njemu čovjek može sve. On u srcima vjernika inkubira dobro i ljubav za svakog čovjeka. Zato je važno osloniti se na njega i stalno stvarati u sebi pozitivna gledišta, dobre vizije, imati čiste i zdrave oči. Što god molite vjerujte da ste već dobili i bit će vam (usp. Mk 11,24). To je vjera.

Duh Sveti i njegovo djelovanje u Crkvi

Djelovanje Duha Svetoga ostvaruje se u Crkvi po sakramentima. Obično kažemo da je Duh Sveti poput duše Crkve jer u njoj ima neke od funkcija koje duša ima u tijelu: osnažuje ju, potiče na poslanje, ujedinjuje u ljubavi. On je nutarnji učitelj koji govori u srcu čovjeka, otkriva mu Božje tajne, daje mu razlučiti što je Bogu mило.

U Svetom pismu se Duh Sveti naziva različitim imenima: Dar, Gospodin, Duh Božji, Duh Istine i Paraklet, između ostalih. Svaka od ovih riječi govori nam nešto o Trećoj osobi Presvetog Trojstva. To je „Dar“, jer nam ga daju Otac i Sin: Duh je došao živjeti u našim srcima (Gal 4,6), došao je da uvijek ostane s ljudima. Nadalje, sve milosti i darovi dolaze od Njega, od kojih je najveća vječni život s drugim božanskim Osobama. U Njemu imamo pristup Ocu po Sinu.

Duh je „Gospodin“ i „Duh Božji“, što su u Svetom pismu nazivi koji se pripisuju samo Bogu, jer je on Bog s Ocem i Sinom. On je „Duh Istine“ jer nas uči svemu što nam je Krist objavio, jer vodi i održava Crkvu u istini. On je „drugi“ Paraklet (Tješitelj, Branitelj) obećan od Krista, koji je prvi Paraklet. Grčki tekst kaže „drugi“ paraklet, a ne „drugačiji“ kako bi ukazao na zajedništvo i kontinuitet između Krista i Duha.

U Nicejsko-carigradskom simbolu molimo: „Vjerujem u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca, koji izlazi od Oca i Sina. Koji se Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi; koji je govorio po prorocima“. Oci Carigradskog sabora (oko 381.) željeli su staviti u ovaj izraz neke od biblijskih

naziva za Duha Svetoga. Nazivajući ga „životvorcem“, mislili su na dar koji Bog od božanskog života poklanja čovjeku. Budući da je Gospodin i životvorac, on je Bog, štujemo ga jednako kao i druge dvije božanske Osobe i u zajedništvu s njima. Na kraju izraza htjeli su istaknuti poslanje Duha: On je govorio po prorocima. Proroci su oni koji su govorili u ime Boga potaknuti Duhom. Objava Duha u proročanstvima Staroga zavjeta nalazi svoje ispunjenje u otajstvu Isusa Krista, konačne Riječi Božje.

„Brojni su njegovi simboli: voda živa, koja izvire iz Kristova propodenog srca i poji krštenike, pomazanje uljem, koje je sakramentalni znak potvrde, oganj, koji prepobražava ono što dohvati; oblak taman ili svijetao, u kojem se očituje slava Božja; polaganje ruku, kojim se podjeljuje Duh; golubica, koja prigodom krštenja silazi na Krista i ostaje nad njim“.

Poslanje Duha Svetoga

Treća Osoba Presvetog Trojstva surađuje s Ocem i Sinom od početka Plana našega spasenja pa sve do njegova svršetka, ali u „posljednjim vremenima“, koja su započela otkupiteljskim Utjelovljenjem Sina, Duh se objavio i darovan nam je, prepoznat je i prihvaćen kao Osoba. Djelovanjem Duha, Sin Božji se utjelovio u utrobi Djevice

Marije. Duh ga je pomazao od početka, stoga možemo reći da je Isus Krist Mesija od početka svoga čovječstva (Lk 1,35). Isus Krist otkriva Duha svojim naukom, ispunjavajući obećanje dano Patrijarsima (Lk 4,18s), i priopćio ga je novonastaloj Crkvi, razlivši svoj duh na Apostole nakon svog Uskrsnuća. Duh je poslan na Pedesetnicu da se nastani u Crkvi, mističnom Tijelu Kristovu, osnažujući je i usmjeravajući svojim darovima i svojom prisutnošću. On je u njoj kao što je bio u Utjelovljenoj Riječi. I zato se kaže da je Crkva Hram Duha Svetoga.

Na dan Pedesetnice Duh je sišao nad apostole i prve učenike pokazujući vanjskim znakovima osnaživanje Crkve koju je Krist utemeljio. Poslanje Krista i Duha postaje poslanje Crkve, koja je poslana naviještati i širiti otajstvo trojstvenog zajedništva. Duh uvodi svijet u „posljednja vremena“, u vrijeme Crkve.

Duh Sveti, koji pokreće Crkvu, jamči da se sve što je Krist rekao i naučavao u danima kada je živio na zemlji do svoga Uzašašća produbljuje i uvijek čuva na životu, ne zanemarujući ni najmanji detalj. Nadalje, kroz slavlje-dijeljenje sakramenata, Duh posvećuje Crkvu i vjernike, čineći da ona uvijek nastavlja privoditi duše k Bogu.

„U nerazdjeljivu Trojstvu Sin i Duh su različiti, ali nerazdvojivi. Od početka do svršetka vremena, kada Otac šalje Sina, šalje i svoga Duha koji nas u vjeri sjedinjuje

s Kristom da kao posinci možemo Boga zvati „Oče“ (Rim 8,15). Duh je nevidljiv, ali mi ga poznajemo po njegovu djelovanju kada nam objavljuje Riječ i kada djeluje u Crkvi“.

„Moćni dolazak Duha Svetoga na Duhove nije bio neki izloiran događaj. Nema stranice u Djelima apostolskim na kojoj se ne govori o Njemu i o njegovim djelima, koja vode život i daju mu duha, te o promjenama prakšćanske zajednice [...] Duboka stvarnost koju nam ti tekstovi Svetoga pisma otkrivaju nije samo sjećanje na prošlost, na zlatno doba Crkve, koje je nestalo u prošlosti. Ta stvarnost unatoč bijedi i grijesima svakoga od nas jest stvarnost Crkve i danas i za sva vremena“.

Njegovo djelovanje u Crkvi

Duh Sveti uvijek djeluje s Kristom, iz Krista i suobličujući kršćane Kristu. Njegovo djelovanje ostvaruje se u Crkvi po sakramentima. Po njima Krist ispunja udove svoga Tijela svojim Duhom i daje im Božju milost koja po Duhu donosi plodove novog života. Duh Sveti je Učitelj i također djeluje dajući posebne milosti nekim kršćanima za dobro cijele Crkve, podsjećajući sve kršćane na ono što je Krist objavio (Iv 14,25s). Krist i Duh su „dvije ruke Božje“, dva poslanja iz kojih je nastala Crkva (sveti Irenej Lyonski).

„Duh izgrađuje, oživljuje i posvećuje Crkvu: Duh Ljubavi kršćenicima vraća grijehom izgublenu bogolikost i oživljuje ih u Kristu. Životom samoga Presvetog Trojstva. Šalje ih da svjedoče Kristovu Istinu i ustrojava ih u njihovim raznolikim i povezanim službama da svi donose „plod Duha“(Gal 5,22)“.

Kad kažemo u Vjerovanju „Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku“, potvrđujemo da vjerujemo u Duha Svetoga koji djeluje u Crkvi, posvećuje je, izgrađuje po Kristovoj mjeri, potiče je da vrši poslanje koje joj je povjereno. Iako se čini da doslovni izraz u narodnim jezicima potvrđuje da se čin vjere odnosi na Crkvu, to nije slučaj u latinskom jeziku. Čin vjere odnosi se na Boga, a ne na djela Božja. Crkva je djelo Božje, a u vjerovanju potvrđujemo da vjerujemo da je djelo Božje.

Obično kažemo da je Duh Sveti poput duše Crkve jer u njoj vrši neke od funkcija koje duša vrši u tijelu: daje joj snagu, potiče je na poslanje, ujedinjuje u ljubavi. Ali odnos Duha Svetoga s Crkvom nije isti kao odnos između duše i ljudskog tijela, koji čine osobu. Zato ne kažemo da je Crkva personifikacija Duha ili njegovo utjelovljenje.

Djelovanje Duha Svetoga u Crkvi također se odražava po njegovom trajnom djelovanju u dušama svih kršćana. Naime, osim djelovanja u sakramentima, Duh čini da rastemo u Kristu, sve dok ne dostignemo skladan stas savršenog čovjeka. On je nutarnji učitelj koji govori u srcu čovjeka, otkriva mu Božje tajne, daje mu razaznati što je Bogu milo, njegovu božansku Volju punu ljubavi za svakoga. Duh nas uči kako se obratiti Bogu, razgovarati s njim (Rim 8,26) i pomaže nam da sve procjenjujemo u duhu vjere.

Taj nam dar Duha pomaže spoznati stvari, događaje, ljude, nutarnja kretanja duše, procjenjujući ih prema tome koliko nas približavaju ili udaljavaju od Boga. Također nam pomaže da otkrijemo kako ih usmjeriti prema punini na koju su pozvani, pomažući nam tako da surađujemo u izgradnji Božjeg kraljevstva.

Djelovanje Duha Svetoga u Crkvi je, dakle, vrlo raznoliko: djeluje u hijerarhiji, u sakramentima, po nesakramentalnim darovima i u srcu svakog kršćanina, dopirući do najintimnijih tajni crkvenog tijela. Cilj njegovog djelovanja je ujedinjenje svih ljudi s Kristom i, samim tim, ujedinjenje čovječanstva i dovođenje svega stvorenog do punine koju je sam Boga odredio (Rim 8,19-22). Budući da je djelovanje Duha Svetoga tako blisko povezano s poslanjem Crkve i da u njoj djeluje, obično ne kažemo da Crkva nešto zamjenjuje ili dodaje u poslanju Krista i Duha, nego ona produžuje Kristovo poslanje i uprisutnjuje dva božanska poslanja.

Zbog svega rečenog, Crkva je „hram Duha Svetoga“, jer On živi u tijelu Crkve i izgrađuje ju u ljubavi Riječju Božjom, sakramentima, krepostima i karizmama. S obzirom da je pravi hram Duha Svetoga bio Krist (Iv 2,19-22), ova slika također ukazuje da je svaki kršćanin Crkva i hram Duha Svetoga. Karizme su darovi koje Duh daje svakoj osobi za dobro ljudi, za potrebe svijeta, a posebno za izgradnju Crkve. Na pastirima je da razluče i vrednuju karizme (1 Sol 5,20-22).

Mali vjeronaučni leksikon

Posljednja večera

Posljednja večera, latinski: *Coena Domini*, u kršćanstvu, oprostajna večera koju je Isus blagovao sa svojim učenicima, uoči svoje muke u Jeruzalemu; vezuje se uz židovsku pashalnu večeru (seder). Prema evanđeljima (Marko, Matej, Luka) i Prvoj poslanici Korinćanima, Isus je na Posljednjoj večeri ustanovio euharistiju. U skladu s Isusovim riječima: „Činite ovo meni na spomen“, kršćani svake nedjelje slave euharistiju (misu).

Kao ikonografski motiv Posljednja večera javlja se prilično kasno (VI. st.); do X. st. obično je bila samostalna tema i rijetka pojava (San Apollinare Nuovo u Ravenni, prije 526), a potom najčešće kao dio ciklusa o Kristovu životu. Na najstarijim prikazima bizantska ikonografija naglašava ustanovu sakramenta euharistije (pričest apostola), dok zapadna ikonografija naglašava motiv Judine izdaje i Judu kao izdajicu. Slikama Posljednje večere u potonjim razdobljima vrlo su često oslikavane samostanske blagovaonice (refektoriji). Najpoznatija je ona Leonarda da Vinci u refektoriju samostana Santa Maria delle Grazie u Milanu, gdje je dramatska napetost između prikaza ustanove euharistije i objave (Judine) izdaje dovedena do vrhunca.

U istočnim crkvama uglavnom je zadržan sakramentalni prikaz, tj. pričest apostola.

Posljednji sud

U povijesnim i etičkim religijama (židovstvo, kršćanstvo i islam), sud kojim će Bog na kraju vremena pred cijelim čovječanstvom presuditi o konačnoj sudbini svakoga čovjeka; opći sud. Naziva se i sudnji dan ili strašni sud; začetci mu se susreću u staroegipatskoj (sud mrtvima nakon smrti) i u starogrčkoj religiji.

U kršćanskoj ikonografiji, prizor (Posljednji sud ili Sudnji dan) kojim se kroz više različitih radnji prikazuje završni čin povijesti svijeta. Krist će svojim drugim dolaskom u slavi (parusija) nastupiti kao sudac, a sav ljudski rod, uskrsnuvši od mrtvih, bit će razlučen da dušom i tijelom uživa vječno blaženstvo raja ili vječnu kaznu pakla. Nizom karakteristika u ikonografiji se razlučuju dva glavna tipa Posljednjega suda: *bizantski* i *zapadnjački*.

Bizantski tip počinje od VII. st., potpuno je oblikovan u XI. st.; tipološki je veoma složen (nekoliko superponiranih registara). Glavni lik Krista suca okružen je Bogorodicom i sv. Ivanom Krstiteljem, koji mole za spas ljudskoga roda; lijevo i desno sjede apostoli kao sudionici suda. Ostali dijelovi slike dani su poput pozornice u više katova (arkandeli koji čuvaju prijestolje, anđeli trube u rog, vaganje duše, raj prikazan alegorijama, pakao prikazan u odjeljcima s različitim vrstama muka; ispod nogu Krista suca izvire ognjena rijeka koja se slijeva u pakao).

Zapadnjački tip razvija se od kraja XI. st. (freska u Sant' Angelo in Formis iz 1071., južna Italija; portalna plastika francuska katedrala, XII. st.) i s malim izmjenama zadržao se do pojave Michelangelova Posljednjega suda u Sikstinskoj kapeli (1534–41). Glavni su mu elementi: Krist sudac s pratećim likovima, uskrsnuće mrtvih, vaganje duša i odvajanje blaženih od osuđenih te raj i pakao.

Sвето писмо

Iz Katekizma Katoličke crkve

I. Krist – Jedina Riječ Svetoga pisma

Da bi se objavio ljudima, Bog u svojoj susretljivoj dobroti govori ljudima ljudskim riječima: „Božje su riječi, izrečene ljudskim jezicima, postale slične ljudskom govoru, kao što je nekoć Riječ vječnog Oca, uzevši slabo ljudsko tijelo, postala slična ljudima.“

Kroza sve riječi Svetog pisma Bog govori samo jednu Riječ: svoju jedinu Riječ u kojoj potpuno izriče sebe samoga:

„Neka se vaša ljubav spomene da postoji samo jedan govor Božji koji se odvija u cijelome Svetom pismu i da je samo jedna Riječ koja odjekuje na ustima svih svetih pisaca; budući da je ona u početku bila Bog u Boga, ne poznaje sricanja po slogovima, jer je izvan vremena.“

Zbog toga je Crkva uvijek poštovala Sveto pismo, kao što štuje samo Tijelo Gospodnje. Ona ne prestaje pružati vjernicima Kruh života, koji prima sa stola Riječi Božje i Tijela Kristova.

U Svetom pismu Crkva nalazi stalno svoju hranu i svoju snagu, jer u njemu ne prima samo riječ ljudsku, nego ono što ona stvarno jest: riječ Božju. „U svetim knjigama, naime, Otac, koji je na nebesima, s ljubavlju dolazi u susret svojoj djeci i s njima razgovara.“

II. Nadahnuće i istina Svetog pisma

Bog je autor Svetoga pisma. „Sve od Boga objavljeno, što je u Svetom pismu napismeno sadržano i dano, bilo je zapisano po nadahnuću Duha Svetoga.“

„Knjige Staroga i Novoga zavjeta, u cjelini i sa svim njihovim dijelovima, sveta Majka Crkva na temelju apostolske vjere drži svetima i kanonskima zato što – po nadahnuću Duha Svetog napisane – imaju Boga za autora te su kao takve predane samoj Crkvi.“

Bog je nadahnuo ljudske autore svetih knjiga. „Pri sastavljanju svetih knjiga Bog je izabrao ljude koje je upotrijebio da bi oni – služeći se svojim sposobnostima i silama – pod njegovim djelovanjem u njima i po njima kao pravi autori pismeno predali sve ono i samo ono što on hoće“.

Nadahnite knjige naučavaju istinu. „Budući da sve ono što nadahnuti pisci ili hagiografi izjavljaju valja držati izjavljenim od Duha Svetoga, mora se dosljedno ispovijedati da knjige Pisma čvrsto, vjerno i bez zablude naučavaju istinu, za koju je Bog htio da radi našeg spasenja bude zapisana u Svetom pismu.“

Ipak kršćanska vjera nije „religija knjige“. Kršćanstvo je religija Božje „Riječi“, to jest Riječi koja „nije napisana i nijema riječ, nego utjelovljena i živa Riječ“. Da riječi svetih knjiga ne ostanu mrtvim slovom, potrebno je da nam Krist, vječna Riječ živoga Boga, po Duhu Svetom, otvori pamet da razumijemo Sveto pismo.

III. Duh Sveti - tumač Svetog pisma

U Svetom pismu Bog govori čovjeku na ljudski način. Da bi se Pismo ispravno tumačilo, treba dakle pažljivo istraživati što su nam sveti pisci stvarno htjeli reći i što je Bog po njihovim riječima odlučio otkriti.

Da bi se shvatila *nakana svetih autora*, treba uzeti u obzir prilike njihova vremena i njihove kulture, ondašnje „književne vrste“, onovremeni način shvaćanja, izražavanja i pripovijedanja. „Istina se, naime, svaki put drukčije iznosi i izražava u tekstovima, prema tome jesu li povijesni, ili proročki, ili pjesnički, ili drugih vrsta govora.“⁸¹

No budući da je Sveto pismo nadahnuo, postoji još jedno ne manje važno načelo ispravna tumačenja, bez kojega bi Pismo ostalo mrtvo slovo: Sveto pismo treba „čitati i tumačiti u istom Duhu u kojem je napisano“.

Za tumačenje Svetoga pisma u skladu s Duhom koji ga je nadahnuo, Drugi vatikanski koncil naznačuje *tri kriterija*:

1. *Brižno paziti „na sadržaj i jedinstvo cijeloga Pisma“.* Koliko god bile različite knjige od kojih se sastoji, Pismo je ipak jedno poradi jedinstva Božjega nauma, kojemu je Isus Krist središte i srce – srce otvoreno nakon njegove Pashe:

„Pod Kristovim srcem treba razumjeti Sveto pismo koje upravo otkriva srce Kristovo. To je srce prije Muke bilo zatvoreno jer Pismo bijaše nejasno. Ali Pismo je poslije Muke otvoreno da oni koji ga sada poznaju, razmotre i shvate kako trebaju protumačiti proroštva.“

2. *Pismo čitati u „živoj predaji cijele Crkve“.* Prema riječi Otaca, Sveto pismo je većma napisano u srcu Crkve nego u tvarnim knjigama. Crkva u svojoj predaji doista čuva živo sjećanje Božje Riječi, a Duh Sveti joj pruža duhovno tumačenje Pisma („prema duhovnom smislu što ga Duh daje Crkvi“).

3. *Paziti na analogiju vjere.* Pod „analogijom vjere“ razumijevamo uzajamnu povezanost istina vjere među sobom i u cjelokupnom naumu Objave.

Višestruki smisao Pisma

Prema staroj predaji može se razlikovati dvostruki smisao Svetog pisma: doslovni i duhovni smisao. Ovaj potonji se opet dijeli na: *alegorijski, moralni i anagogički*. Kad se ta četiri smisla potpuno slažu, živom je čitanju Pisma u Crkvi zajamčeno sve njegovo bogatstvo.

Doslovni smisao jest značenje što proizlazi iz riječi Svetog pisma a utvrđuje se egzegezom, koja se drži pravila ispravnog tumačenja. „Omnes (sc. sacrae Scripturae) sensus fundentur super litteralem – Svaki se smisao (Svetog pisma) temelji na doslovnomu.“

Duhovni smisao. Zahvaljujući jedinstvu Božjega nauma, ne samo tekst Svetog pisma, nego i stvarnosti i događaji o kojima se govori mogu biti znakovi.

1. *Alegorijski* smisao. Do dubljeg shvaćanja događaja možemo doprijeti ako prepoznamo značenje koje imaju u Kristu; tako npr. prelazak Crvenoga mora znak je Kristove pobjede, a time i krštenja.⁹¹
2. *Moralni* smisao. Događaji, o kojima Sveto pismo pripovijeda, mogu nas ponukati da ispravno djelujemo. Opisani su „za upozorenje nama“ (1 Kor 10, 11).⁹²

3. *Anagogički* smisao. Određene stvarnosti i događaje možemo sagledati u njihovu vječnom značenju, kojim nas uznose (grčki: *ϕnagwg*) prema našoj domovini. Tako je Crkva na zemlji znak nebeskog Jeruzalema.⁹³

Značenje ovoga četverostrukog smisla dobro sažimlje srednjovjekovni dvostih:

Littera gesta docet, quid credas allegoria,
Moralis quid agas, quo tendas anagogia.

Slovo uči događaje, alegorija što vjerovati,
Moral što činiti, anagogija kamo težiti.

„Stvar je egzegeta da u skladu s tim pravilima rade na dubljem razumijevanju i izlaganju smisla Svetoga pisma da otud, kao iz pripravna proučavanja, sazre sud Crkve. Sve naime, što je u svezi s tumačenjem Pisma, u konačnici podliježe sudu Crkve, koja vrši božansko poslanje i službu čuvanja i tumačenja riječi Božje.“

„Ego vero Evangelio non crederem, nisi me catholicae Ecclesiae commoveret auctoritas“

Ja ne bih vjerovao Evanđelju kad me ne bi na to poticao autoritet Katoličke Crkve.“ (AUGUSTIN, *Contra epistulam Manichaei quam vocant fundamenti*).

Naučiti gledati

Čitajući evanđelja, naišao sam na nekoliko Isusovih slika i prispodoba. Neke od njih su poticajne, a neke pak govore o potrebi ispravnog gledanja...

Četiri nam kratke evanđeoske slike govore o izgubljenim i sakrivenim stvarima, te nas potiču, da bismo te stvari pronašli - potrebno je ispravno gledati.

Izdvajam četiri mjesta gdje Isus u evanđeljima poziva na takvo gledanje:

- *Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: čovjek ga pronađe, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu. (Mt 13,44);*
- *I drugu im kaza prispodobu: Kraljevstvo je nebesko kao kad žena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne uskisne. (Mt 13,33);*
- *Što vam se čini? Ako neki čovjek imade sto ovaca i jedna od njih zaluta, neće li on ostaviti onih devedeset i devet u gorama i poći u potragu za zalutalom? (Mt 18,12) i*
- *Ili koja to žena, ima li deset drahma pa izgubi jednu drahmu, ne zapali svjetiljku, pomete kuću i brižljivo pretraži dok je ne nađe? (Lk 15,8).*

Kad nešto izgubimo, neminovno ostavljamo sve drugo i idemo u potragu za izgubljenim. Moramo shvatiti kako nam ono što tražimo nije na dohvat ruke, nije čak ni u našem vidokrugu. Moramo naći načina kako jednostavno primijetiti ono što tražimo, te moramo naučiti kako gledati.

Drugi niz prispodoba je o rastu od veoma malenih početaka (zrna), pa sve do vremena kad se plodovi mogu brati: u četvrtom poglavlju Markova evanđelja, opisan je rast od sjemena do ploda (Mk 4,26-29).

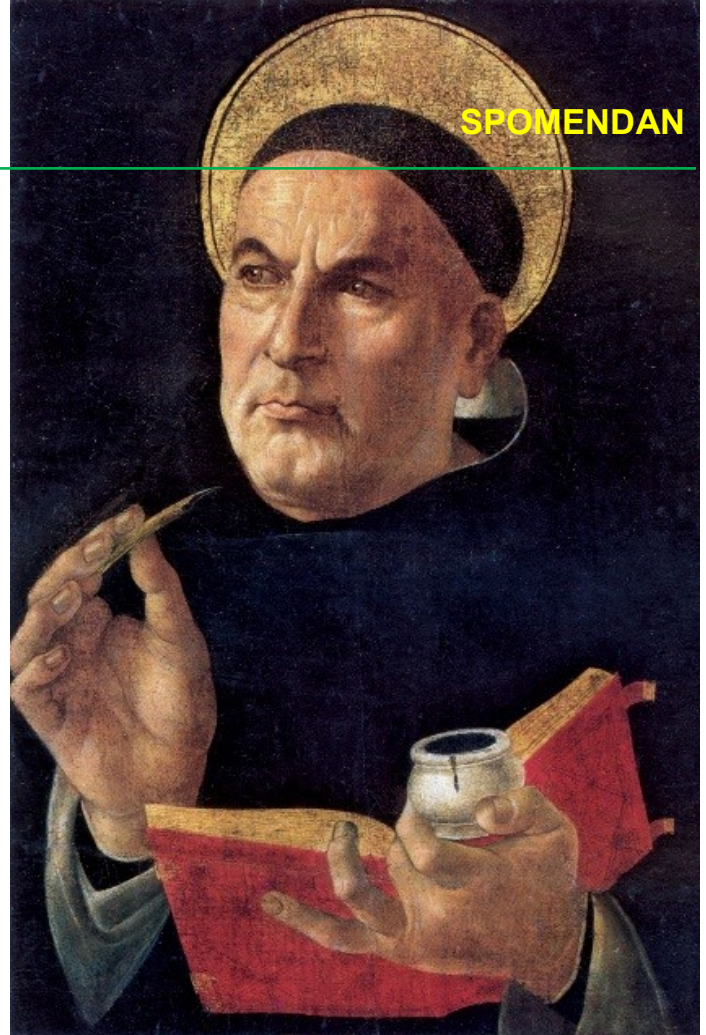
Tajna činjenice kako rast nadvisuje vrijeme treba nas naučiti da moramo sporije gledati.

Živimo u vremenu brzine i zaboravljamo ispravno gledati na sebe i na druge oko nas, zaboravljamo se zaustaviti, zastati, promotriti, ocijeniti..., jer: blago je zakopano možda na njivi kojom svakodnevno prolazimo!?

Toma Akvinski

najučeniji svetac i
najsvetiji učenjak

28. siječnja

Sveti Toma, kojega Crkva slavi 28. siječnja, pripada svakako u red jednog od najvećih crkvenih umova. Rođen je 1225. u dvorcu Akvino u južnoj Italiji. Od malena je pokazivao veliku želju za znanjem, a završavajući visoke škole u Napulju upozna se s dominikanskim redom. Roditelji su se protivili da on kao plemićki sin stupi u prosjački red. Unatoč protivljenjima postao je dominikanac, a poglavari vidjevši njegove ogromne intelektualne sposobnosti šalju ga učenjaku svetom Albertu Velikom.

Već s 23 godine života sveti Toma je postao profesor. Predavao je u Parizu, Rimu i Napulju. Kraj sve svoje velike učenosti ostao je uvijek jednostavan, ponizan i bezazlen redovnik. U poniznosti je postojano odbijao sve ponuđene mu crkvene časti. Njegov bistri duh dobro je shvatio da je poniznost evanđeoska krepost i da više vrijedi od sve učenosti, slave i počasti. Zato je uvijek htio ostati malen.

Sveti Toma je napisao mnoštvo filozofskih i teoloških djela, a najslavnije mu je bez sumnje djelo Teološka suma u tri dijela u kojoj je sustavno obradio svu teologiju. Djelo je prevedeno na sve svjetske jezike te u teološkoj književnosti

zauzima sve do danas jedinstven položaj. Sveti Toma je bio i mistik. Žarko je štovao Presveti Sakrament te o njemu ispjevao najljepše himne kao što su: „Hvali Sion Spasitelja“, „Klanjam ti se smjerno, tajni Bože naš“, „Usta moja uzdižite preslavnome tijelu glas“! Kad je jednom klečao pred raspelom, sam Spasitelj mu je progovorio: „Ti si o Meni tako lijepo pisao, što želiš kao nagradu?“ – Svetac je odgovorio: „Samo Tebe, Gospodine!“

Sveti Toma je umro relativno mlad, u dobi od 49 godina. Bilo je to 7. ožujka 1274. Bio je tada na putu u Lyon na opći sabor, ali je klonuo i zaustavio se u samostanu Fossa Nuova kraj Rima i ondje preminuo. Relikvije su mu kasnije prenesene u Toulouse. Proglašen je svecem, a g. 1567. i crkvenim naučiteljem. Mnogi pape proslavili su ga svojim spisima, od kojih su najvažnije enciklike Leona XIII. Aeterni Patris i Pija XI. Studiorum ducem. Crkva je svetog Tomu proglasila i zaštitnikom svojih škola i studenata. On je, doista, sjajan primjer svima onima koji se bave umnim radom. U Tajne vjere prodire se to dublje što je srce čistije. Njegov lik to najbolje svjedoči.

Svetog Tomu je uvijek resila i crkvenost, osjećaj za Crkvu. Svojim spisima on se zalagao za Svetu Rimsku Crkvu i njezinu glavu papu. Nju je branio protiv svih zabluda. Njegov prvi životopisac Vilim Tocco zapisao je: „Kako je za Crkvu bila korisna nauka evanđeoskog naučitelja ne samo za objavljivanje katoličke istine obaju Zavjeta, već i za suzbijanje naopakosti krivovjerja, pokazao je u svom milosrđu Bog na početku svoje učiteljske službe i kasnije.“ Njegova su djela najsavršeniji izražaj katoličkog pravovjerja i skolastike. Ona su prava riznica katoličke nauke i to sa svih područja teologije.

On nam tako sjajno tumači središnji kršćanski Misterij Otkupljenja. Kristova žrtva na križu predstavlja više nego obilnu zadovoljštinu za grijeha ljudskoga roda, osobito jer je Isus trpio iz ljubavi i poslušnosti. Te dvije velike kreposti učinile su njegovu patnju još zaslužnijom. „Krist je trpeći iz ljubavi i poslušnosti prinio Bogu nešto od veće vrijednosti što i ne bi tražila nadoknada za sve uvrede od ljudskoga roda Bogu nanesene.“

Govoreći o Crkvi sv. Toma izriče i ovu lijepu misao: „Isus je prihvatio muku iz velike želje koju je imao da sebi ujedini Crkvu kao svoju Zaručnicu.“

Sveti Toma Akvinski združio je u sebi najveću učenost i najdublju pobožnost. Učenost bez pobožnosti ne bi baš mnogo vrijedila. On je bio i odviše bistar duh pa je to dobro znao, ali nije ostao samo kod znanja, već je i svim srcem gajio iskrenu i duboku pobožnost. Bio je ne samo velik učenjak već i velik Svetac.

Josip Antolović SJ

Deset savjeta svetoga Tome za dobru osobnu molitvu

- Uzmi dnevno par minuta vremena, budi sam u tišini. Otpusti tijelo, razum i srce.
- Govori s Bogom, jednostavno i prirodno. Ispričaj mu sve što imaš na srcu. Govori mu svojim riječima. On ih razumije.
- Vježbaj razgovor s Bogom, kad si kod svog svakodnevnog posla. Zatvori na par sekunda oči, tamo gdje jesi: u dućanu, za pisaćim stolom, u autobusu...
- Sjeti se činjenice, da je Bog uvijek uza te i da ti pomaže. Ne smiješ stalno na Boga navaljivati i moliti ga za blagoslov, nego pođi od činjenice da te on želi blagosloviti.
- Moli s uvjerenjem, da će tvoje molitve preko svih mora i planina zaštititi one koje voliš i da su oni okupani u Božjoj ljubavi.
- Kad moliš imaj pozitivne a ne negativne misli.
- Trebaš uvijek u molitvi utvrditi da si spreman prihvatiti Božju volju kako on to hoće.
- Stavi kod molitve sve u Božje ruke. Moli za snagu, da možeš činiti najbolje što možeš, ostalo s punim povjerenjem prepusti Bogu.
- Pomoli se i za one, koji te ne vole, ili koji su ti učinili zlo. To će ti dati izvanrednu snagu.
- Dnevno izreci molitvu za svoju domovinu i za mir u svijetu.

NAŠI POKOJNI

BLAŽ SENKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Buševac, 28. siječnja 1992.

BRANKO BOŠNJAK,

SJP, PU zagrebačka, autoput Karlovac – Zagreb, 29. siječnja 1995.

KRUNOSLAV FUŠ,

SJP, PU zagrebačka, autoput Karlovac – Zagreb, 29. siječnja 1995.

DANICA ĐURIĆ,

PU zagrebačka, 30. siječnja 1991.

IVICA JURLINA,

PU virovitičko - podravska, Orahovica, 31. siječnja 1992.

POČIVALI U MIRU!